

drugem delu se nam pa zdi, da je g. pisatelj po znani učenjaški navadi nekoliko predaleč zašel v minuciozne podrobnosti, za katere bodo g. pisatelju sicer hvaležni književni zgodovinarji, a ne veliko občinstvo v obče, kateremu je napósled vender le knjiga namenjena. Sploh pa smo veseli knjige, ki Hrvate korenito seznanja s prvim pesnikom našim, a priporočamo jo tudi Slovencem, osobito ónim, ki se še le učé hrvatskega jezika, kajti igraje bodo čitali hrvatski pisano knjigo, razpravljajočo znano jim gradivo. Cena knjigi je po 50 kr. in prodaja jo g. pisatelj v Zagrebu.

„Slovinač“, ilustrovani leposlovni list, ki po trikrat na mesec izhaja v Dubrovniku, prinaša v svoji 24. št. l. l. obširnejši nekrolog o pokojnem dr. Jan. vit. Bleiweisu Trsteniškem. „Slovinač“ objavlja izvrstne članke beletristične in znanstvene vsebine, tiskan je z latinico in cirilico ter stane vse leto 5 gld.

Poviest Bosne do propasti kraljevstva. Napisao ju po prvih virih V. Klaić. U Zagrebu. Troškom piščevim, a tiskom Dioničke Tiskare 1882. 8°, 352 str. Ciena 2 for. — Učeni pisatelj, profesor hrvatske zgodovine na vseučilišči zagrebškem, pripoveduje nam v tej knjigi z mirno, objektivno besedo, vedno opiraje se na prve zgodovinske vire, politično povest tužne Bosne od najstarejše dobe do propasti bosenskega kraljevstva l. 1463. Toplo jo priporočamo vsem, ki se hoté poučiti o Bosni, kakeršna je bila pred turškim osvojenjem. Knjigo prodaja „Dionička Tiskara“ v Zagrebu in g. pisatelj sam (Nikolićeva ulica br. 14).

Beiträge zur Literatur der kroatischen Volkspoesie. Von S. Singer. Agram. Verlag von L. Hartman 1881. 8°. 111. Takšen je naslov te dni mej ljúdi dane in bivšemu zagrebškemu profesorju dr. I. I. Hančlu posvečene knjižice. Ti prilogi tiskani so bili v podlistku „Agramer Zeitung“; g. pisatelj pak tega na knjigi ni označil, kar se mi jako čudno zdi. Snov, po g. Singerji razpravljana je za političnih novin podlistek jako primerna in zanimljiva, a ponatisa ni vredna. G. Singer sicer meni, „dass er über diesen Zweig der literarischen Geschichte eine Leistung geschaffen, welche als eine neue Etappe in der spärlichen Literatur über diesen Gegenstand betrachtet zu werden verdient“, a meni se to ne vidi.

V predgovoru ponavlja g. pisatelj staro, a pravično tožbo, da imajo tujci o Slovanih čudne, časih strašno bedaste nazore. Naši pradedje priborili so si naslov „antemuralis christianitatis“; oni preivali so za vso Evropo svojo krv, ko so drugi evropski narodi mirno napredovali. Da se je v oni dobi večnega boja mogla v Dalmaciji poroditi književnost, to je res fenomen; a da se ta književnost tako v zvezde kuje, kakor so to delali stari Ilirci, to je nespametno. Povsem neumevno nam je torej, kako more g. Singer te fraze ponavljati. Prof. Pavić, katerega g. Singer, kakor je iz „Beiträgov“ razvidno, visoko čisla, izrekel je že često svoje jedino pravo mnenje o tej stvari.

Prva polovica g. Singerjeve knjižice (1—65) izpisana je iz Jagićeve razprave „Gradja za slovinsku narodnu poeziju“ (Rad XXXVII), česar pa nikder povedano ni. Jako čudno pa je, kako ima potem g. Singer pogum o moži, kakeršen je Jagić, na 46. str. v opomnji tako nesramno govoriti. — V drugi polovici teh „Beiträgov“ (65—111) govori g. Singer o nemških, italijanskih, francoskih, angleških, slovanskih in madjarskih prelagateljih srbskih ali hrvatskih narodnih pesnij. — Tudi ta oddelek nima nobene absolutne vrednosti. Gospod Singer mnogo pripoveduje, a ničesar ne pové. O vsakem prelagatelji nam vestno poroča,

kdaj se je rodil, kdaj se je oženil in koliko otrok je imel, samo o vrednosti njihovih prevodov nič ne vé. — Pag. 80. golčič g. Singer, da je Miklošič pisal v „Oesterreichische Revue“ o hrvatskem narodnem pesništvu; to ni istina, Miklošič pisal je o srbskem narodnem pesništvu, a ne o hrvatskem. Sploh se pa ta gospod povsod zadeva ob ime „Srb“ ali „Slovenec“. Čemu to? Na isti strani čitam ta nezmisel: Ein... deutscher Dichter, kein geringerer als Anastasius Grün, hat ein... reiches Interesse für die Volkspoesie der Kroaten in den Bergländern Oesterreichs an den Tag gelegt. Grün publicirte eine hübsche Anzahl kroatischer Volkslieder in Uebersetzung.“ In potem govorite o slovensko-hrvatski vzajemnosti!
M. Malovrh.

V *Novem Sadu* predstavljala se je v 26. dan decembra meseca nova tragedija v petih dejanjih od Mite Popoviča „Car Jovan“, a 27. dan istega meseca nova vesela igra v treh dejanjih od I. S. Popoviča „Pokondi pena tikva“.

„*Accademia Adamo Mickiewicz di storia e letteratura polacca e slava*“ imenuje se društvo, katero so dijaki vseučilišča Bolonjskega po inicijativi profesorja Domenika Santagate ustanovili maja meseca 1879. l. Namen temu društvu je ustanoviti slovansko knjižnico ter prirejevati vsako nedeljo članom sestanke, v katerih se imajo vršiti predavanja o slovanskih razmerah, razen tega pa prirediti vsako leto javno predavanje o slovanstvu za širše občinstvo.

Društvo šteje jako mnogo članov med vseučiliščno mladino ter je zanimanje zanje tudi pri ostalem izobraženem občinstvu italijanskem veliko, kar dokazuje okoliščina, da je prostorna dvorana, v kateri se prirejajo letna javna predavanja, vedno do zadnjega prostora polna.

Prvi znamenitejši čin občnega zbora akademije pa je bil, da je poslal ministerstvu za prosveto v Rim prošnjo, naj se na Bolonjskem vseučilišču ustanovi stolica za slovansko zgodovino in literaturo. In res smo čitali baš te dni po novinah, da se je ondu osnovala stolica hrvatskemu (?) jeziku.

Tako so se torej tudi Italijani, kateri so doslej o slovanstvu vedeli le jako malo ter so ga kot kulturno-nenapreden element prezirali, začeli zanimati za nas, prišedši do spoznanja, da Slovanom pripada znamenita kulturna misija, katero so čedalje bolj začeli izvrševati.

Sbornik Slovansky. Da bi se med českim narodom razširilo poznanje slovanskih razmer, sklenilo je literarno društvo „Slavija“ v Pragi skrbeti za to, da izide vsako leto obširnejša knjiga, v kateri naj bi bili tiskani članki narodopisni, kulturno- in literarno-zgodovinski ter spisi tikajoči se družbenega življenja pri posameznih narodih slovanskih. Prvi obširni zvezek, ki je pod gornjim naslovom izšel pod uredništvom Edvarda Jelinka, leži pred nami in priznati moramo, da obseza mnogo zanimljivega, ne le za spoznavanje slovanskih razmer, temveč tudi za slovansko vednost znamenitega gradiva.

Le sem spada prvi članek „hroby a mohyly předhistorické v Polsce, na Litvě a Rusi“, v katerem učen pisatelj A. H. Kirkor, profesor krakovskega vseučilišča in neutrudljivi preiskovalec starih grobov in gomil po Poljskem, Litvi in Rusiji, opisuje svoja preiskovanja v teh deželah in objavlja mnogo za slovansko arheologijo znamenitega gradiva.

Drugi članek „Dvoboj Marka Miljanova s Pekom Pavlovičem“ od Jos. Holečka je krasna v obliki pripovedke predočena nam slika o črnogorskem